

Gümnaasiumi panus õpilase edasijõudmisesse

Lisaks riigieksamite tulemustele on oluline vaadata ka teisi näitajad ja üks võimalus selleks on näidata ka iga kooli panust tulemusteni jõudmisel. See näitaja erineb eksamitulemustest selle poolest, et iseloomustab õppetöö tulemuslikkust, võttes arvesse kooli õpilaste lähtetaseme. Gümnaasiumi panuse hindamine on koolide jaoks informatiivsem, sest pelgalt riigieksami punktid kirjeldavad tihti paremini õpilaste omadusi (võimekus, hoiakud vms) kui koolide suutlikkust neid õpetada. Panus õpilase edasijõudmisesse ei pruugi kõige suurem olla koolil, kus on kõrgeimad eksamitulemused, vaid koolil, kus aidati õpilase arengule aines kõige rohkem kaasa. Gümnaasiumi panuse hindamine annab eksamitulemuste infole lisaväärtuse. Õppetöö tulemuslikkuse iseloomustamisel on vaja vaadata mõlemaid näitajaid koos. Näiteks keskpärase eksamitulemustega kool, millel on kõrge lisandväärtus, tuleb hästi toime nõrgema lähtetasemega õpilaste arengu toetamisega.

Gümnaasiumi panust õpilaste edasijõudmisesse hinnatakse matemaatikas, eesti keeles ja eesti keeles teise keelena. Analüüsi meetodiks on mitmetasandiline regressioonanalüüs ning lihtsustatult öeldes võrreldakse koolide keskmisi riigieksamitulemusi konkreetses aines, kui on maha arvestatud muud mõjutegurid, mis kooli õppetöö kvaliteeti ei puutu (õpilaste põhikooli eksamihinne samas aines, sugu, vanus, õppekeel ning gümnaasiumi suurus). Kui mõjutegurid on eemaldatud, jääb igale koolile alles riigieksami keskmise tulemuse prognoos ning kooli tegelik riigieksami keskmine tulemus saab olla sellega võrdne (ootuspärane gümnaasiumi panus), sellest madalam (oodatust madalam panus) või kõrgem (oodatust kõrgem panus).

Gümnaasiumitele saadetud raportites on info nende viimase kolme aasta panuse kohta ning õige olekski vaadata korraga mitut aastat, sest gümnaasiumi panus ei ole otseselt mõõdetav väärtus, vaid see leitakse kaudselt statistilise mudeldamise teel ning sellega seoses tuleb alati mängu teatud juhuslikkus ning statistiline viga. Enamus gümnaasiume leiab, et nende panus on ootuspärane ning see annab põhjust rahul olla - see tähendab seda, et ollakse hästi kohandunud oma õpilaskontingendile. Kui mõne kooli panus aga aastast aastasse oodatust kõrgem või madalam on, viitab see süsteemsele erinevusele teistest Eesti gümnaasiumitest. Gümnaasiumi panuse arvutamisel on oluline, et mudelisse kaasatav informatsioon oleks olemas kõikide õpilaste ning kõikide koolide kohta.

Kuna 2021. a kevadel olid riigieksamid õpilastele vabatahtlikud, võis see ka arvutusi mõjutada ning seega tasub jääda ettevaatlikuks selle aasta tulemuste kõrvutamisel eelnevate aastatega. Gümnaasiumi panuse tulemused koolide lõikes lisatakse HaridusSilma koolikaardile.